

UNIVERSITATEA
"ALEXANDRU IOAN CUZA" DIN IASI
INTRARE NR. 3484
IEȘIRE
ziua luna 02 20 24

Universitatea Noastră: Tradiție și Schimbare în Bine

Program managerial

**Pentru candidatura la funcția de
Rector al Universității „Alexandru Ioan Cuza” din Iași
Mandatul 2024-2029**

Prof. univ. dr. Gabriel Claudiu MURSA

Cuprins

I. Puncte-cheie ale candidaturii.....	2
II. Ce înseamnă a fi rector? Rectorul occidental <i>versus</i> rectorul oriental.....	4
III. Universitatea lui Cuza, Universitatea <i>noastră</i>: principii, valori, idealuri.....	8
IV. Libertatea și democrația în Universitate. Echilibrul puterilor.....	12
V. Schimbarea în Bine sosește la UAIC: cincisprezece măsuri concrete.....	14
VI. <i>Curriculum vitae</i>.....	24

I. Puncte-cheie al candidaturii

- Mă situez în clară opoziție față de actualul rector. Sper că membrii comunității academice vor găsi puncte de **consens benefic între planul meu managerial și planurile celorlalți colegi candidați**. Sunt un adept al compromisului just și rezonabil, dispus la căutarea asiduă a unor soluții echitabile și benefice tuturor membrilor comunității academice, în lumina valorilor morale.
- Pledez deschis pentru o **schimbare a actualului management**, bazat pe o concentrare excesivă a puterii și pe un caracter opac și refractar la modernizare al actului decizional rectoral.
- Această schimbare nu poate veni doar de la un nou Rector ales în mod democratic (cu prezență mare la vot), ci mai cu seamă de la toate structurile deliberative de conducere (Departamente, Consilii ale Facultăților și Senat) în care au fost aleși de curând profesori, cercetători și studenți ce vor face posibilă, prin implicarea lor echilibrată, sinceră și tenace, *schimbarea în bine* a Universității noastre.
- Consider că doar în acest mod **Universitatea noastră poate să-și recâștige poziția națională pierdută în ultimii 8 ani și să își recapete traiectoria ascendentă în clasamentele internaționale**, ieșind din postura de universitate care a fost cantonată mai curând într-un rol regional.
- Resursele financiare, prestigiul științific și capitalul simbolic al Universității nu trebuie folosite pentru atingerea unor obiective personale inadecvate sau opuse statutului academic al acesteia (precum obiectivele eminamente politice).
- Programul managerial pe care îl voi propune *pentru schimbarea în bine* a Universității noastre este centrat pe **revalorizarea statutului de membru al comunității academice**.
- Această revalorizare presupune, între altele măsuri cu caracter financiar, juridic și administrativ, **diminuarea prudentă și sustenabilă a normei didactice**, pentru ca membrii corpului didactic să redobândească tihna reflecției creatoare și bucuria contactului stimulat cu studenții.

- **Întreaga carieră profesională a profesorilor și cercetătorilor se va baza pe predictibilitate și pe proporționalitatea exigențelor cu resursele oferite de Universitate, fără modificări intempestive și arbitrare ale criteriilor de evaluare. În acest sens, consider că Senatul universitar, prin consultare reală a structurilor deliberative din facultăți (Departamentele și Consiliile), trebuie să decidă care sunt criteriile juste ale evaluării performanței academice în funcție de specificul fiecărui domeniu științific stabilit de CNATDCU, evitând măsurile unilaterale și care exced cadrul legal.**
- **Planurile de dezvoltare a carierei academice (obligatorii la orice concurs didactic) vor putea deveni indicatori de proiecție și evaluare științifică vizând obiectivele pe termen mediu și lung ale traseului academic individual, iar nu urgența repetitivă a raportărilor anuale.**
- **Revalorizarea statutului de membru va urmări și implementarea unui statut adecvat pentru cercetători, care să le confere acestora securitate juridică, precum și posibilitatea de a-și atinge scopurile academice în baza unei finanțări adecvate, predictibile și nediscriminatorie între domenii, fără presiunea unor sancțiuni abuzive.**
- **Un alt obiectiv al planului managerial va fi creșterea gradului de consultare și implicare a studenților și reprezentanților acestora în cadrul deciziilor cu impact direct asupra procesului didactic și condițiilor vieții studențești (burse, cazare, taxe de studii, acces la resurse didactice, practică de specialitate, practică pedagogică, prevenirea și combaterea discriminărilor, transparență administrativă).**
- **Este obligatorie, pentru a asigura schimbarea în bine a Universității noastre, implementarea unui proces de debirocratizare prin digitalizarea și trasabilitatea actelor în cadrul Universității, precum și asigurarea unor proceduri rapide, transparente și eficiente de informare și/sau consultare cu privire la deciziile adoptate de structura ierarhică a Universității.**
- **Pentru îmbunătățirea calității actului didactic, consider că este vitală rezolvarea problemei cronice a insuficienței spațiilor de predare în facultățile cu presiune mare din acest punct de vedere (problemă care încă persistă, chiar și după darea în folosință a corpului E, cel puțin două facultăți având nevoie în continuare de spații în liceele din Iași).**

II. Ce înseamnă a fi rector? Rectorul occidental *versus* rectorul oriental

Pentru mine, a fi rector înseamnă, înainte de orice, a-ți respecta în cel mai mare grad colegii care ți-au făcut onoarea de a conduce, temporar și cu demnitate, destinul Universității.

A fi rector înseamnă a-ți însuși deschis și fără rezerve valorile lumii apusene, nu ale lumii de dinainte de 1989, de care unii își aduc și azi aminte cu nostalgie.

Civilizația, care înseamnă respectul pentru libertatea omului ca valoare supremă în societate, s-a născut în vestul Europei. Orientalizarea, pe care am suportat-o secole de-a rândul, ca urmare a situării în proximitatea cele două mari imperii, rus și otoman, a însemnat un dispreț profund pentru omul văzut ca ființă individuală, cu idealuri și valori proprii, cu drepturi inalienabile; ea a însemnat o sanctificare a conducătorului salvator (pretins omniscient și omnipotent), a autocrației, a nepotismului, a desconsiderării regulilor general-aplicabile, a guvernării bunului-plac, a culturii ploconului și bacșișului, a ”învârtelii”, superficialității și improvizației.

Contrastul dintre valorile lumii occidentale și valorile orientale este cu atât mai importantă cu cât noua lege a învățământului superior (legea 199/2023) face posibilă, într-un mod insidios, o veritabilă *erdoganizare a universităților* (despre care am mai scris într-un articol din presa locală).

Practic, printr-un șiretlic juridic ieftin, demn de lumea orientală (schimbarea duratei mandatelor de conducere), condamnat din punct de vedere moral, **actualii rectori din România pot sta la conducerea universităților încă un deceniu**, pe lângă cele două mandate însumând 8 ani deja trecuți.

La finalul lunii martie 2023, în seara în care și-a anunțat victoria în alegeri, Recep Tayyip Erdoğan, despoticul conducător al Turciei, spunea susținătorilor săi, nici mai mult, nici mai puțin decât următoarea frază, care dă fiori: ”Rămân cu voi până în mormânt!”. Ce sinistru sună această propoziție pentru ideea de *libertate*, dacă o aplicăm universităților noastre!

Erdoganizarea universităților românești nu este o fatalitate, dacă membrii comunității academice înțeleg și resping pericolul, prin alegerea unui candidat cu viziune occidentală.

Cel mai mare pericol pentru o universitate este **puterea concentrată și perpetuată în aceleași mâini**, prin alegeri periodice devenite doar un simplu pretext legal. Juriștii care au citit și înțeles *Despre spiritul legilor* (1748), minunata carte a lui Montesquieu, ale cărei principii se regăsesc, chiar dacă parțial, în *Pravilniceasca condică* a lui Alexandru Ipsilanti (1780), știu că evitarea pericolelor guvernării arbitrare sau despotice impune fragmentarea puterii (prin împărțirea ei între mai multe centre care se echilibrează reciproc) și exercitarea fiecărei prerogative pentru o **durată limitată de timp**.

În universități, puterea executivului (exercitată, în esență, de rector) trebuie contrabalansată în mod evident de forul legislativ (Senatul) și restrânsă la un orizont de timp bine delimitat, pentru **evitarea posibilelor abuzuri de putere**. Pentru că, ne spune lordul Acton, ”puterea corupe, iar puterea absolută corupe în mod absolut”. Din acest punct de vedere, cultura occidentală, democratică, propune un model de conducător dispus să accepte o guvernare limitată atât din perspectiva scopurilor de atins prin exercitarea puterii deținute, cât și din perspectivă temporală, indiferent câte “proiecte nefinalizate” ar avea în derulare după două mandate. **Un al treilea mandat cerut comunității academice este, de fapt...dovada eșecului.**

“Proiecte nefinalizate” pot fi născocite la nesfârșit, dar aceasta este **dovada incapacității manageriale**, nu un argument pentru un mandat în plus.

Rectorul cu viziune occidentală acceptă voluntar ca puterea lui să fie echilibrată de alte centre (Senat, Consilii), este conștient de orizontul de timp foarte limitat ce-i stă la dispoziție și, spre binele instituției pe care o conduce, își recunoaște efemeritatea mandatului în raport cu istoria instituției în fruntea căreia a ajuns în mod vremelnice, iar nu prin vreun soi de predestinare.

În România, o astfel de necesitate este cu atât mai imperioasă, cu cât întreaga structură executivă a universităților, de la prorectori până la decani și prodecani, depinde *de facto* și *de jure*, în ultimă instanță, de hotărârea rectorului.

Or, ideea creșterii numărului de mandate potențiale poate crea, în practică, o **structură de putere hipercentralizată, monolitică și anchilozată**. În acest fel, democrația universitară (dinamică și mereu regeneratoare) se transformă într-un sistem pseudo-democratic, validat din patru în patru ani (de acum, din cinci în cinci) prin alegeri aproape inutile, dacă membrii comunității academice cad într-un soi de defetism și își abandonează dreptul de a alege, crezând că jocurile sunt deja făcute (cea mai periculoasă iluzie pe care o întreține, perfid și în mod

voluntar, **rectorul de tip oriental**, sperând să demobilizeze alegătorii care doresc un rector cu viziune occidentală).

Rectorul de tip oriental guvernează o mulțime de inși timorați, aproape amuțiți de frica de a nu fi trecuți pe firmanul de mazilire. Or, universitatea reprezintă o imagine miniaturizată a societății în ansamblu, un eșantion social. De aceea, valorile ei trebuie să fie identice cu ale celei mai bune societăți în care vrem să trăim, în care cea mai importantă dintre valori este **libertatea individuală**, aflată întotdeauna într-un raport antinomic cu puterea concentrată în mâinile unui singur om.

Fiind ales democratic de comunitatea academică, rectorul trebuie să se comporte ca un **adevărat membru ideal al Universității în exteriorul ei** (nu ca un vechil ce folosește resursele universitare pentru propriile planuri), însă fără a urmări extinderea prerogativelor, în detrimentul celorlalte organisme universitare, nici din perspectivă temporală, nici din perspectivă "cantitativă".

Rectorul este, prin definiție, un fel de **ministru de externe al universității**, prezintă și reprezintă imaginea acesteia. Or, universitatea constituie, prin excelență, **un rai al cărților și al ideilor, al dezbaterilor civilizate și serioase, un creuzet născător de valori, principii, idealuri**. De aceea, rectorul cu viziune occidentală trebuie să aibă **anvergură intelectuală**, să fie om respectat în domeniul său de specialitate (lucru recunoscut de adevărații specialiști, nu de funcțiile și titlurile onorifice deținute), dar care, în același timp, folosește cu aplomb și vivacitate limba română, **dar și una sau două limbi străine**, pentru a face și a primi vizite externe. În același timp, limitarea la propriul domeniu de expertiză și la limba maternă face din el o victimă a limbajului de lemn.

Anvergura intelectuală îi va permite rectorului cu viziune occidentală să înțeleagă temele sociale aflate în discuție la un moment dat. Spre exemplu, i-ar da posibilitatea să înțeleagă cu adevărat cât de nociv este plagiatul într-o societate și să intervină în dezbaterile publice, dând un exemplu elocvent de probitate morală și intelectuală învățăceilor.

Nu îmi place rectorul-tehnician, prins în meandrele limbajului de lemn, preocupat excesiv sau exclusiv de concepte morganatice, care au drept ultim scop anestezierea libertății și a spontaneității creatoare.

Nu apreciez rectorul-funcționar, expert în dedesubturi administrative, în subtilități birocratice, care știe numărul de prize din noua clădire inaugurată în campus sau aprobă meniul de la cantina studențească. Prețuiesc însă rectorul aflat la curent cu apariția în limba română a unei cărți fundamentale, indiferent de domeniu. Evident, nu oricine poate fi un intelectual erudit precum T. Maiorescu, un savant veritabil precum V. Barbu, însă în lumea universitară, există, totuși, oameni îndrăgostiți de idei și cărți, ce pot aspira la un astfel de statut.

Detest universitatea de tip corporație sau "antreprenorială", așa cum o mai denumește *neolimba* birocraților de la Bruxelles; apreciez universitatea de tip iluminist, al cărei ideal este dragostea de cunoaștere, una care transmite ideile, valorile, tradițiile lumii civilizate. Îmi repugnă universitatea de tip "laborator social", în care tinerilor li se bagă pe gât cele mai noi scormiri ale "inginerilor sociali", ale "inginerilor sufletului", după cum îi numea Stalin.

Prefer, tuturor acestor anti-modele, rectorul **humboldtian**, iubitor de carte serioasă, de idei trecute prin sita fină a timpului, rectorul care conlucrează armonios cu Senatul universitar pentru a găsi cele mai bune criterii calitative de apreciere ale actului didactic și științific, nu rectorul care citește în fiecare dimineață noua listă de criterii minimale stahanoviste prin care să constrângă profesorii și cercetătorii să producă articole pe bandă rulantă, pentru a le trece în raportul său anual. *Non multa, sed multum!*

În esență, îmi place ceea ce eu aș numi, evident, metaforic, *rectorul care trăiește în lumina cunoașterii*.

Acesta se opune acelor tipuri nocive de rector pe care le-am descris mai sus, și care pot fi subsumate unei sintagme pe care medievalii o foloseau pentru a descrie lupta dintre principiul binelui și cei care i se opun: *rectores tenebrarum* (sintagma își are originea într-un text nou-testamentar).

Or, *dorința excesivă de putere* constituie una dintre sursele majore ale **prăbușirii Universității din lumina cunoașterii de tip occidental în bezna intrigilor otomane**.

În lumea universitară, putem evita acest pericol cât se poate de real oprind, cât încă mai beneficiem de libertatea conștiinței și de secretul votului, **deriva spre erdoganizarea funcției de rector**.

III. Universitatea lui Cuza, Universitatea *noastră*: principii, valori, idealuri

Așadar, cum ne raportăm sau ar trebui să ne raportăm, astăzi, noi, profesorii, cercetătorii și studenții, descendenții privilegiați ai lui Kogălniceanu, Strat și Maiorescu, truditarii ai amfiteatrelor, la Universitatea lui Cuza și la destinul ei? Ce înțelegem noi prin *ideea de universitate* sau ce ar trebui să fie *Universitatea noastră*?

Universitatea este și trebuie să fie *un rai al cărților și al ideilor, un loc de transmitere a culturii, cunoașterii și civilizației*. Deloc întâmplător, universitatea veritabilă, prefigurată în Grădina lui Akademos, acolo unde Platon și-a deschis școala filosofică, a apărut în Occident, ca mijloc de neînlocuit al iluminării, al luptei împotriva barbariei, a tribalismului, a cavernelor primitivismului, ca modalitate de ieși din întuneric.

Focul cunoașterii ne scoate din bezna ignoranței, din lumea cavernelor. Or, nu există o făclie mai bună a cunoașterii, așadar, de ieșire din obscuritatea desăvârșită a peșterii, la lumina blândă și vitală a civilizației, din incultura barbară a adâncurilor, la cultura rodnică de la suprafața lumii, decât focul cunoașterii transmis de Universitate și instrumentul ei esențial, cartea. Universitatea reprezintă o treaptă a drumului anevoios dinspre întuneric spre lumină, nu singura, dar, în mod evident, cea mai importantă. De ce saltul se face prin universitate și cărți? Deoarece cărțile conțin cunoaștere acumulată, sedimentată, deci, înțelepciune, concepții, idei, teorii, în esență, *cultură*.

Evident, cărțile nu reprezintă singurele depozitare ale cunoașterii, însă, cu siguranță, sunt cele mai importante. Dacă, prin absurd, umanitatea și-ar distruge bibliotecile (cărțile), ar aneantiza raiul acestora (universitățile), n-ar dura mai mult de câțiva ani până când lumea ar plonja, din nou, în ignoranță și primitivism, în bezna grotii. O lume a cărților incendiate ar

însemna o revenire la începuturile istoriei. Unde s-ar fi aflat astăzi umanitatea dacă Biblioteca din Alexandria ar fi scăpat de furia focului sau a barbarilor? Într-una din poeziile sale, L. Blaga scria: "o boală învinsă și se pare orice carte". Or, ce boală ar putea fi mai periculoasă pentru umanitate decât ignoranța, necunoașterea, primitivismul, barbarismul, tribalismul, "necivilizația" sau anti-civilizația? Pentru că în ea se află cunoaștere sedimentată, experiență acumulată și transmisă mai departe, reflecție, creativitate, uneori, geniu, cartea constituie cel mai important tezaur al umanității, în care se regăsesc eforturile sisifice de înțelegere a lumii depuse de străbunii noștri, concretizate în cunoaștere, deci, infirmitate intelectuală învinsă. Universitatea, aidoma raiului, este lăcașul luminii.

Universitatea constituie loc al reflecției produse de capul limpede. Universitatea nu trebuie să fie locul patimii, ci al calmului, al prezumției că adevărurile nu pot fi absolute, ci conjecturate, adică supuse permanentei verificări, cum ar spune Karl Popper. Ea constituie nu un spațiu al bigotismului, ci al toleranței, nu al comandamentelor, ci al spiritului critic, nu al spaimelor iraționale, ci al prudenței și al optimismului moderat. Universitarul și Universitatea nu pot pretinde statutul de deținător ultim al adevărului. Acest lucru nu înseamnă relativizarea adevărului, bagatelizarea lui, ci acceptarea umilă a faptului că inclusiv cei mai deștepți – iar universitatea este un spațiu al deșteptilor, deși nu singurul – se pot înșela. Socrate a rămas emblematica figură a înțeleptului, deoarece punea mereu întrebări altora pentru a învăța câte ceva. Universitatea nu este și nu trebuie să fie un regat al "aburelii savante", al vorbelor zăngănitore și deșarte, după cum le numește Faust al lui Goethe, al progresismelor epatante, al vanității intelectuale, al exclusivismului intelectual. Universitatea nu este și nu trebuie să fie un spațiu al răspunsurilor definitive, al adevărurilor congelate, ci unul care cultivă libertatea, pluralismul opiniilor, curiozitatea fără margini, care îi determină pe studenți să-și pună și să pună întrebări profesorilor și lumii în care trăiesc.

Freud își încheie una dintre cărți (*Totem și tabu*) cu o propoziție extrem de interesantă: "*la început a fost acțiunea*". Însă, completăm noi, cu deferența cuvenită marelui savant, că acțiunii i-a urmat reflecția, că aceasta constituie o achiziție a civilizației, a trecerii timpului. Universitatea, unul dintre principalele vehicule ale civilizației, poate, cel mai important, este, prin excelență, *un loc al reflecției*, nu al acțiunii. Grecii au inventat piața publică pentru a acționa, pentru înfruntarea directă. Ulterior, pe măsura impunerii civilizației, inclusiv activismul politic și-a mutat locul de manifestare din agora în parlament; oamenii au renunțat la preponderența acțiunii (adesea, impulsive) în favoarea gândirii, reflecției cumpănite.

Așadar, între activismul politic și ideea de universitate există o strictă incongruență. Ce poate fi mai nociv pentru lumea universitară decât un rector, inclusiv unul autosuspendat,

participând la comitetul executiv al unui partid politic sau dând interviuri ca ministru din biroul rectoral? În universitate, politica este predată, analizată, dezbătută, înțeleasă, nu și făcută.

Deși nu-i pe de-a-ntregul greșit, a spune că te înscrii la universitate ca să te specializezi *strict* vine în contradicție cu ideea de universitate însăși. Cuvântul latin *universitas* desemnează exact opusul, mai precis, "întregul, totalitatea, universul", adică, o lume complexă, eterogenă, diversă, multicoloră. Oricât ar părea de straniu, universitatea nu te învață o meserie, în sensul că în amfiteatre înveți să faci covrigi, pantaloni sau bocanci. Școala profesională, adică, o entitate educațională cu obiective înguste, limitate se ocupă de așa ceva. *Universitatea transmite cultură* în sens larg (fizică, istorică, psihologică, filologică, filosofică, economică, juridică etc.), nu cunoștințele necesare obținerii unei omlete. Pentru a dobândi astfel de "competențe specifice", există UCECOM-ul, școlile de arte și meserii, instituția uceniciei, a învățatului la locul de muncă, "în producție". Nimic nu vine mai contondent în contradicție cu ideea de universitate decât cea de specializare, de îngustime, de limitare, de abordare unilaterală.

Or, Universitatea nu produce bucătari sau cizmari, ci intelectuali, a căror pregătire fundamentală trebuie să fie esențialmente "largă" și teoretică, în sens cultural, adică, mozaicat.

Nu-mi imaginez un **veritabil economist** fără noțiuni elementare de istorie, drept, literatură și istoria mentalităților. Economistul nu se rezumă exclusiv la calcule de tip contabil, ci se străduiește să înțeleagă, înainte de toate, raționalitatea și motivațiile deciziilor omenești, le vede ca exprimând preferința pentru anumite valori și abia apoi le privește sub raport cost-beneficiu.

Nu-mi imaginez un **veritabil jurist** fără cunoașterea unei limbi străine, care îi deschide spațiul occidental (*limba de lemn* nu e este o limbă străină, ci provine din sistemele totalitare, ne arată Françoise Thom), și fără o viață pusă în slujba valorilor morale (mai cu seamă, a dreptății și a libertății). Fără îndoială, Universitatea conferă cuiva posibilitatea de a deveni specialist într-un domeniu (bunăoară, în latină sau greaca veche), însă problema apare atunci când respectivul știe doar gramatică latină sau greacă, fără să fi auzit, spre exemplu, de cultura vechii lumi elenice. Dar poți cunoaște cu adevărat o limbă fără cultura și civilizația poporului care a vorbit-o?

Practica, atât de idolatrizată de criticii Universității ca loc al cunoașterii, poate fi așezată doar pe un fundament teoretic solid și cu deschidere universalistă. Consider că este o exagerare să susținem ideea de genul universității *antreprenoriale*, în care doctoranzii, adică, cei ce au ales calea reflecției aprofundate, sunt învățați să facă preponderent ceea ce constituie esența funcției antreprenoriale (acțiunea, "practica").

Universitatea este locul învățării de dragul cunoașterii însăși, iar societatea civilizată trebuie să înțeleagă faptul că atitudinea pragmatică este legitimă doar în anumite limite și că, în

templul cunoașterii denumit Universitate, trebuie să ne permitem acest “lux” al cunoașterii înainte de acțiune, dacă dorim să ne diferențiem definitiv de lumea barbară, ghidată doar de țeluri impulsive, imediate, concrete și eminentamente mundane.

Universitatea din Iași a avut privilegiul de fi fondată de oameni cu o cultură vestică și cu o viață dusă, cel puțin la nivelul intențiilor, în lumina valorilor occidentale. Dornici să modernizeze tânăra Românie, Cuza, Kogălniceanu, Strat și Maiorescu tânjeau, cu grade diferite de ardoare, spre lumina binefăcătoare a civilizației europene, deși, folosind o astfel de sintagmă – *civilizație europeană* – comitem, cel puțin cu referire la acele vremuri, un pleonasm în adevăratul sens al cuvântului.

Acesta constituie veritabilul fundament al Universității lui Cuza, acela de vehicul al modernizării prudente, al europeanizării cu discernământ, al civilizării. Împotriva diferitelor circumstanțe istorice, nu întotdeauna faste, aceasta este tradiția care i-a fost coloana vertebrală.

Schimbarea, inevitabilă pentru a sincroniza lumea amfiteatrelor cu dinamica societății, trebuie să țină cont de faptul că, fără cap luminat și fără coloană vertebrală fermă, orice organism se prăbușește și devine o masă diformă, inertă.

IV. Libertatea și democrația în Universitate. Echilibrul puterilor

În sens strict, Universitatea poate fi văzută ca organizația a cărei misiune constă în *transmiterea cunoașterii sau în iluminarea prin cuvânt*. Ea este creată cu un rost, fiind pusă în slujba atingerii unui țel. Practic, existența ei vizează îndeplinirea unui obiectiv nobil, or, dintr-o astfel de perspectivă, ea se vede nevoită să utilizeze *instrumente*. Într-un anume sens, organizația impune o alocare deliberată de resurse limitate, în vederea atingerii finalității prestabilite prin actul ei fondator. Într-o lume cu ființe imperfecte, ca a noastră, în care interesele individuale tind să prevaleze, acțiunea conjugată a unui anumit număr de oameni, în vederea atingerii *țelului comun* al organizației din care fac parte, poate întâmpina rezistențe semnificative, deoarece logica instituțională a binelui comun și cea individuală a binelui exclusiv propriu intră uneori în conflict. Din păcate, istoria ne-o dovedește, **exercițiul neîngrădit al puterii** (ce deturbează logica binelui comun) reprezintă cea mai periculoasă amenințare la adresa libertății individuale.

Dacă acceptăm că lumea mundană constituie adăpostul ființelor imperfecte, adică, al oamenilor, ne vedem nevoiți să admitem un principiu formulat cu insubstituibilă claritate de mentorul lui Alexis de Tocqueville (François Guizot), conform căruia „*orice putere umană poartă în ea însăși un viciu natural, un principiu de slăbiciune și de abuz, căruia trebuie să i se pună o limită*” (*Histoire générale de la civilisation en Europe*, 1838, p.384).

Despotul luminat, bun și ferit de ispita păcatului în exercitarea puterii, nu există nici măcar în lumea selectă a amfiteatrelor, deoarece puterea, pe lângă defectul sesizat de Guizot, prezintă uriașul inconvenient de a *corupe*, după cum bine spune lordul Acton (1834-1902).

A acorda multă putere cuiva, mai ales, *vreme îndelungată* (indiferent sub ce pretext, legal sau moral), înseamnă a crea pericolul iminent al coruperii, al pervertirii persoanei în cauză, indiferent de virtuțile ei. De aceea, pe lângă separarea obligatorie între organismul deliberativ (Senat) și cel executiv (întruchipat, în ultimă instanță, de rector), este imperios necesară existența unui *echilibru al puterii*, care trebuie să ajungă nu doar în posesia consiliilor profesoriale ale facultăților și „*guvernelor locale*” (decanate), ci, într-o anumită măsură, **în posesia fiecărui membru al comunității academice** (profesori, cercetători, studenți).

Organismele deliberative sunt cele îndreptățite să țină în hățuri tendința naturală a puterii executive de a-și extinde sfera de acțiune și de a-și depăși limitele de competență. O viață universitară sănătoasă implică nu doar o separare între Senat și Consilii, pe de o parte, între Rectorat și Decanate, pe de altă parte, ci și *o largă autonomie acordată facultăților în raport cu puterea executivă centrală*. Pericolul utilizării discreționare a puterii poate fi evitat, în

universități, nu doar prin separarea deliberativ-executiv, ci și prin *limitarea puterii executive* (cea mai periculoasă, cea mai neliniștită), grație conjugării fericite a eforturilor departamentelor, Consiliilor facultăților și Senatului, concomitent cu *reorientarea benefică a decanilor către comunitățile academice din care ei provin*, iar nu exclusiv spre rectorul de a cărui numire depind.

Posibilele abuzuri de putere ale rectoratului pot fi limitate prin *reafirmarea rolului Senatului*, care nu trebuie să fie doar un organism colectiv ce votează necritic toate propunerile conducerii executive, dar și prin echilibrarea puterii executive a decanilor de către puterea deliberativă a consiliilor profesoriale.

Or, acest lucru limitează impactul deciziilor greșite luate „sus” sau „la centru”, de rector, *limitează concentrarea beneficiilor puterii, favoritismele, nepotismul, clientelismul, pune piedici autoritarismului. Prin separația și echilibrul reciproc al puterilor într-o Universitate*, exercitarea ei policentrică, prin alegeri periodice, în care oameni cu bune intenții și parcurs academic impecabil solicită calitatea de reprezentanți, prin limitarea numărului de mandate în exercitarea puterii executive, democrația universitară deschide cale unei vieți bazate pe un principiu esențial al Revoluției franceze, *une carrière ouverte aux talents*. Sau, în termeni moderni, pe *meritocrație*.

În fapt, aceasta poate fi considerată marea virtute a democrației universitare, aceea de a putea scoate la suprafață și de a pune la cârmă *talentul, valoarea*.

Puterea trebuie exercitată cu *demnitate, cu moderație și bun-simț*. Ești un utilizator demn al puterii nu atât pentru că o folosești pentru a face ceva anume, adică, în sens „pozitiv”, ci, mai curând, atunci când, folosind-o, eviți apariția unui rău sau ajuți la înlăturarea unui rău existent, adică, în sens „negativ”. Cu alte cuvinte, virtutea democrației universitare constă în *a-i împiedica pe cei răi să ajungă sau să rămână în frunte*, ca să folosim titlul dat de F. A. von Hayek unui capitol din *Drumul către servitute*.

Democrația trebuie să garanteze, în spațiul universitar, aplicarea unui principiu descoperit cu eforturi colosale de civilizația europeană, cel a unui raport foarte subtil între autoritate și libertate: *autoritate exercitată cu temperanță*, deoarece cooperarea voluntară nu funcționează întotdeauna, ceea ce atrage o doză minimală de coerciție; *libertate exercitată cu fața spre adevăr*, fiindcă, în absența acestor două valori, nimic virtuos și veridic nu se poate naște .

V. Schimbarea în Bine sosește la UAIC: cincisprezece măsuri concrete

Obiectivul candidaturii mele este unul simplu: ca rector (dacă aceasta va fi voința comunității), îmi voi utiliza toată energia, toată bunăvoința și toate competențele în slujba Binelui Universității, care trebuie repusă pe o traiectorie cu adevărat occidentală, având ca **finalitate strategică, pe termen scurt, revenirea în top trei național al Universităților românești și, pe termen mediu, intrarea în lista primelor 1000 de Universități la nivel mondial**. Actualmente, UAIC ocupă un loc în intervalul 1201-1400 în acest top internațional, în timp ce alte două universități românești cu tradiție ocupă locuri în intervalele 801-850, respectiv 851-900.

Pentru atingerea acestui obiectiv strategic, am în vedere o serie de măsuri de bun-simț și cu efecte benefice pentru întreaga comunitate academică.

1. Diminuarea prudentă și sustenabilă a normei didactice, pentru ca membrii corpului didactic să redobândească tihna reflecției creatoare și bucuria contactului stimulativ cu studenții. Impactul financiar al diminuării cu două ore a normei didactice pentru funcțiile de asistent și lector (pentru a ajunge la norma didactică minimă de 11, respectiv 10 ore convenționale, conform art. 210 alin. 12 din legea 199/2023) este estimat a fi 2,42% din totalul cheltuielilor salariale anuale în cadrul UAIC. Avem scenarii de diminuare și calcule financiare multianuale, pe care le vom propune spre examinare/modificare/adoptare Senatului. Efectele benefice ale acestei măsuri asupra piramidei posturilor vor fi evaluate pentru a decide modul ei adecvat de aplicare la posturile de conferențiar și profesor (impactul financiar estimat pentru reducerea cu câte o oră convențională a normei didactice actuale de profesor, respectiv conferențiar este de 1,1% din totalul cheltuielilor salariale anuale din UAIC).

2. Aplicarea principiului Bani din Cercetare rămân la Cercetare. Astfel, toate sumele provenite din regia proiectelor științifice implementate în Universitate (cifra pentru anul 2023: aprox. 2,2 milioane lei din granturi PNCDI III și IV) vor fi folosite exclusiv în cercetare (și vor fi completate cu resurse proprii, în funcție de necesități). Scopul urmărit este acela al aducerii finanțării individuale a cercetătorilor la un nivel comparabil cu celelalte Universități din Consorțiu. Prin analogie cu principiul economic al *profitului reinvestit*, banii câștigați din cercetare trebuie să finanțeze exclusiv cercetarea, în următoarele direcții (enumerare neexclusivă):

i) sumă forfetară anuală rezonabilă (mergând până la plafonul de 1500 de euro, în funcție de anumite criterii) alocabilă fiecărui cercetător/cadru didactic, pentru nevoile cercetării: deplasări în interes științific sau la conferințe de internaționale indexate/de prestigiu, costurile de *APC fees*, achiziții de materiale sau alte activități necesare cercetării, evitându-se astfel competiția internă pentru resurse insuficiente. Situația actuală în UAIC este următoarea: toate granturile interne oferite de UAIC cercetătorilor (24 granturi însumate pentru anii 2020-2023) însumează doar 362.000 lei în anul 2023; în medie, UAIC oferă 5-6 granturi noi pe an în cuantum de 50.000 lei/grant. Ținând cont de faptul că 50.000 lei/grant reprezintă totalitatea cheltuielilor, inclusiv cheltuielile salariale *brute*, deplasările și logistica, rezultă că suma alocată pentru un grant individual este de-a dreptul derizorie. În plus, cheltuielile de investiții alocate de UAIC pentru ICI în anul 2023 au fost în cuantum de 51.865 de lei, reprezentând aproximativ 0,66% din totalul cheltuielilor anuale pentru ICI (7.866.040 lei). În aceste condiții, este complet nerealistă formularea unor așteptări înalte (însoțite chiar de sancțiuni disciplinare) din partea conducerii actuale în ceea ce privește cercetătorii;

ii) buget anual pentru sprijinirea financiară a revistelor UAIC deja indexate în baze de date de prestigiu: Web of Science (Core Collection)/Scopus/ERIH Plus. Nu ne referim aici doar la costurile tiparului sau alocării de DOI suportate prin Editura UAIC (după proceduri birocratice destul de greoaie), ci ne referim, de asemenea, la costurile legate de numele de domeniu, *hosting* extern și *backup* automat, plata evaluatorilor sau traducătorilor și alte costuri legate de managementul modern al revistelor științifice, inclusiv aparițiile online și difuzarea în străinătate. Din cele 7 reviste indexate în *Web of Science* (ESCI, cu factor de impact mai mare decât zero) care apar prin editura UAIC și care sunt trecute în raportul prorectorului pentru cercetare din anul 2023 ca fiind finanțate “din resurse proprii ale UAIC”, 3 reviste sunt, de fapt, *finanțate integral de fondatori din bugetul personal* (cadre didactice ale UAIC).

iii) cuantificarea muncii editoriale cu ajutorul unui sistem de *echivalări în ore convenționale* atât pentru cadrele didactice, cât și pentru cercetătorii implicați, intrând în calculul normei de bază și/sau plata cu ora pentru persoanele respective.

iv) Revizuirea *Metodologiei pentru obținerea gradăției de merit/sporului de performanță*, pentru a lua în calcul și orele ținute de cercetători în regim de plata cu ora. Evident, aceste ore trebuie să conteze și în procedura de promovare în cercetare sau transfer (prin concurs) pe un post didactic.

v) reorganizarea Serviciului pentru Managementul Activităților de Cercetare Științifică și a Serviciului Financiar, pentru a forma o structură tehnico-administrativă distinctă (conform art. 109, alin. 2 din legea 199/2023), care să se ocupe *exclusiv de gestionarea granturilor de cercetare*, degrevând directorii de proiecte de sarcini financiare și administrative (directorii de proiecte, oameni dedicați științei iar nu administrației, se rătăcesc adesea în hățișul birocratic format de SMACS – Serviciul Financiar – Serviciul Achiziții – Salarizare).

vi) proceduri rapide și/sau simplificate de achiziții de materiale sau de servicii necesare cercetării, conform etapizării stabilite de directorii de proiecte; o achiziție tardivă înseamnă eșec în cercetare și cheltuială inutilă. Acolo unde legea permite, *birocrația se va supune nevoilor științifice*: “Structurile tehnico-administrative deserveșc personalul implicat în cercetare și răspund cerințelor acestuia” (art. 109, alin 2, legea 199/2023).

vii) Crearea unui “corp de experți” care să consilieze cercetătorii și cadrele didactice în demersul de scriere, depunere și gestionare de proiecte științifice. Actuali sau foști directori de proiecte de cercetare, cărora le va fi recunoscută oficial această activitate de consiliere (prin echivalare de ore convenționale în norma de bază sau prin remunerare suplimentară), pot asigura un transfer de expertiză științifică și administrativă spre cercetătorii sau profesorii debutanți sau cu mai puțină experiență în cercetare.

viii) Implementarea unui parteneriat cu experți informaticieni (din cadrul Facultății de Informatică) pentru realizarea unei/unor platforme de tip *Digital Humanities* sau *Digital Sciences*, care să servească drept hub de concentrare de resurse interne și de diseminare a rezultatelor cercetării.

3. Achiziționarea de abonamente la acele baze de date internaționale vitale pentru fiecare domeniu CNATDCU, care permit descărcarea sau lectura integrală de conținut științific relevant. Resursele furnizate actualmente prin Anelis Plus permit, de cele mai multe ori, doar obținerea informațiilor minimale despre un articol sau o carte, nu și accesarea integrală a conținutului. Nu se poate face cercetare doar pe baza accesului temporar la resurse, de tip *Free Trial* sau prin deplasarea fizică la BCU Iași, pentru a accesa resursele electronice puse la dispoziție de BCU doar de pe calculatoarele din sălile bibliotecii. *Profesorul și cercetătorul nu trebuie să fie în situația de lipsă de acces la literatura de specialitate, altminteri el se plasează în afara circuitului internațional al ideilor.* Este nevoie de acces mobil (*full access*) pentru cadrele

didactice și cercetătorii din UAIC sau cel puțin de acces instituțional din rețeaua internă. Prin urmare, în baza unei consultări prealabile a cercetătorilor și cadrelor didactice, am în vedere selectarea unui număr de baze de date/reviste/resurse electronice relevante, în vederea achiziționării de abonamente de tip *full access*, nu doar *free trial*. În funcție de preț și de eficiența accesului la resurse, lista poate fi constant revizuită/extinsă.

4. Debirocratizare prin digitalizarea și trasabilitatea actelor în cadrul Universității. Implementarea platformelor digitale va permite reducerea timpului administrativ și eficientizarea activității didactice și științifice (catalog electronic gestionat de profesori – pe modelul implementat deja la Universitatea Națională de Arte “George Enescu” din Iași -, platformă de raportare cercetare funcțională integrată conținând cv-uri, punctaje, solicitări administrative interne de orice natură etc.). Pentru studenți, va exista o platformă adecvată care va permite încărcarea de solicitări, depunere de documente pentru susținere examene de finalizare a studiilor, descărcare de adeverințe, etc. Această măsură este necesară în condițiile în care una dintre promisiunile de acum 8 ani ale rectorului în funcție este neîndeplinită, procedurile administrative interne suferind chiar o complexificare cronofagă în timpul celor două mandate: *“optimizarea structurii organizatorice a personalului administrativ în vederea asigurării suportului necesar desfășurării în condiții optime a activităților didactice și de cercetare”* (Program managerial 2016-2020, pagina 17, itemul 3.5, punctul (a)) și *“am în vedere îmbunătățirea serviciilor administrative de la nivelul universității, în vederea eliminării disfuncționalităților din actul de administrare”* (Program managerial 2016-2020, pagina 18, paragraful al treilea).

5. Remunerarea nediferențiată pe facultăți a activităților didactice din normele vacante și indexarea, în acord cu normele legale și financiare, a tarifelor practicate la plata cu ora, al căror nivel a scăzut în termeni reali, ca urmare a inflației. Tarifele ridicol de mici pentru disciplinele plasate în normele vacante de asistent și lector (22 lei net/oră pentru asistent și 27 lei net/oră pentru lector) fac dificilă acoperirea cu personal didactic (titular sau asociat) dotat cu expertiză științifică, ceea ce are consecințe grave asupra calității actului didactic. Trebuie subliniat că, din suma totală anuală necesară pentru activitățile remunerate în regim de plata cu ora, cea mai mare parte (aproximativ 90%) provine din alocații de la buget, nefiind fonduri discreționare ale rectorului.

6. Creșterea numărului de cadre didactice titulare, pe termen mediu, astfel încât raportul profesor/student să scadă de la 1 la 30, la 1 la 20. În acest scop, se va acorda o prioritate sporită *masteratelor de cercetare și doctoratelor în cotutelă internațională*, care vor fi pepiniera viitoarelor cadre didactice ale UAIC. Pe termen scurt, va fi aplicat (acolo unde este posibil și oportun pentru departamente, luând în considerare statele de funcții ale acestora) articolul 202, alin 4 din legea 199/2023, care permite *angajarea cu contract pe perioadă determinată a doctoranzilor*, în vederea motivării, profesionalizării, fidelizării acestora. Există multe facultăți din UAIC care au un procent foarte mic de asistenți în structura posturilor didactice (sub 10%), lucru care afectează calitatea actului didactic pe ansamblu.

7. Creșterea atractivității carierei didactice, prin instituirea unui sistem de salarizare motivant pentru funcția de asistent. Având în vedere numărul mic de asistenți și lectori în cadrul UAIC (comparativ cu numărul de conferențieri și profesori), și faptul că există multe facultăți la care absolvenții buni sunt mult mai tentați să plece în mediul privat, intenționez instituirea unui set de măsuri stimulative la nivel financiar și administrativ, care să contribuie la menținerea în cadrul Universității a celor mai buni absolvenți, prin oferirea unor *pachete de salariale motivante* (mai precis, *salarii mai mari decât cele de bază oficiale*). Legea permite o creștere a salariului brut în funcție de specificul activității desfășurate și de calitatea acesteia și intenționez, ca viitor rector, instituirea unui sistem echitabil, transparent și motivant de *creștere a salariului de bază pentru funcția de asistent*, mai ales la facultățile la care se manifestă o penurie de cadre didactice angajate pe această funcție. Acolo unde este nevoie, în funcție de specificul fiecărui departament, acest sistem va fi aplicat, după o analiză financiară și de oportunitate didactică, și pentru funcția de lector.

8. Regândirea carierei didactice și de cercetare în funcție de criteriile predictibilității și justeței itemilor de evaluare. În acest sens, voi propune Senatului Universității, după o consultare reală a tuturor facultăților (pe principiul de jos în sus), o reconfigurare a *Metodologiei de evaluare a personalului didactic și de cercetare*, respectând următoarele principii:

i) evaluarea nu va fi anuală, ci o dată la 3 ani (în temeiul art. 214, alin 1 din legea 199/2023), pentru flexibilizarea obiectivelor și raportului între timpul alocat actului didactic și timpul alocat cercetării;

ii) evaluarea va viza criteriul calitativ, nu cel cantitativ (evaluarea va ține cont de *specificul și criteriile fiecărui domeniu definit de CNATDCU*);

iii) evaluarea va fi structurată în funcție de două aspecte: a) un proiect de carieră al cadrului didactic/cercetătorului (67%), care devine act adițional la contractul de muncă individual, cu itemi stabiliți pentru un anumit interval de timp, lăsând persoanei libertatea de a alege cum și când își atinge obiectivele de carieră; b) itemi anuali (33%), care să nu pericliteze planul de carieră individual, dar care să poată fi raportați anual către CNFIS (sau echivalați).

9. Rezolvarea problemei cronice a insuficienței spațiilor de predare în facultățile cu presiune mare din acest punct de vedere. Această problemă trebuie rezolvată printr-o abordare multiplă: un soft specializat pentru gestionarea optimă a tuturor spațiilor didactice și intervalelor orare libere din facultăți, în funcție de numărul de studenți și de dimensiunea sălilor; un inventar al spațiilor sub-utilizate sau inadecvat utilizate; redimensionarea sau recompartimentarea unor săli existente, acolo unde există soluții structurale mai bune; contracte de comodat sau de chirie pe termen lung cu instituții de învățământ din oraș care dețin spații adecvate actului educative, până la **construirea unor spații proprii ale Universității**. Chiar și după darea în folosință a Corpului E și alocarea de săli către Facultățile de Litere, Psihologie și Filosofie, există un deficit de spații didactice care obligă unele dintre aceste facultăți să apeleze în continuare la săli închiriate la colegiile din Iași (Facultatea de Filosofie la *Colegiul Național*, Facultatea de Psihologie la *Colegiul Costache Negruzzi*).

10. Urgentarea reabilitării clădirilor ce prezintă semne clare de degradare (precum o parte din Corpul A) sau cu risc seismic (precum Corpul B). În acest sens, se va face apel la firme de profil ce dețin expertiză și portofoliu real în domeniu, iar nu la firme de apartament. Este inadmisibil că, pentru o problemă care nu suferă amânare (nevoia de consolidare a corpului B – din care cad bucăți! – constatată tehnic încă din anul 2007 și, în urma unei expertize, confirmată în anul 2020), să fie invocat titlul de proprietate obținut în 2016, proceduri de intabulare din 2019, licitații din 2020 și solicitări din 2022 de includere în diverse programe guvernamentale, urmate de...tăcere). Lentoarea birocratică nu poate fi invocată de rectorul cu două mandate drept scuză, căci este o circumstanță agravantă și o gravă neglijență managerială care pune în pericol iminent vieți omenești. **Investițiile Universității trebuie prioritizate**; trebuie decis dincolo de cadrul restrâns al BECA dacă este necesară achiziția netransparentă a unor clădiri scumpe de pe piața privată sau investirea resurselor financiare proprii în proceduri de co-finanțare. Mai mult,

trebuie ca prioritățile (consolidarea corpului B, renovarea corpului A) să nu fie tratate ca mai puțin importante decât alte “investiții” pentru care sunt necesare sume de-a dreptul faraonice, de care Universitatea nu dispune și nici nu va dispune vreodată (peste 39 milioane de euro pentru Centrul de Cercetare în Acvacultură de la Potoci-Iezăreni, conform ultimei evaluări făcute de rector în *Raportul pentru anul 2023*, pagina 27).

11. Acoperirea terenului de sport al Facultății de Educație Fizică și Sport (promisiune a rectorului în funcție – Program de candidatură 2020-2024, paginile 28-29 – complet uitată după 4 ani de mandat) și reabilitarea cu fonduri europene a Sălii de Sport din strada Titu Maiorescu nr.15 (care a rămas la același nivel de promisiune de la începutul mandatului 2020-2024, demersurile avansând doar până la nivelul de “verificare a documentațiilor aferente” - Contract nr 1083/22.07.2021 - și servicii de proiectare în vederea obținerii PUZ). Este complet nerealist a se aștepta *sine die* o finanțare de nu mai puțin de... 30 de milioane de euro (estimarea rectorului, în anul 2022) din partea Companiei Naționale de Investiții pentru baza sportivă din strada Sărărie nr. 200 (altă promisiune foarte veche a rectorului în funcție, din primul mandat - Program de candidatură 2016-2020, pagina 27, punctul (4) și reluată în campania pentru al doilea mandat - Program de candidatură 2020-2024, tot la pagina 27). Dată fiind vechimea promisiunii (din anul 2016 și reiterarea din anul 2020) și gradul ei actual de realizare, baza sportivă din strada Sărărie poate considerată, fără drept de apel, o *permanentă Fata Morgana electorală* a rectorului actual.

Îmi propun, așadar, atingerea a două obiective mai modeste sub aspectul publicității electorale dar mai realiste, dat fiind faptul că este mai sustenabilă financiar și mai rapid finalizabilă acoperirea unui teren de sport din fonduri proprii ale UAIC și de reabilitat cu fonduri europene o clădire deja existentă (Sala de sport), decât de construit de la zero, cu o sumă foarte mare de bani publici *negarantați* (30 de milioane de euro), un complex sportiv de 10 ori mai scump decât Corpul O. Spre comparație, reabilitarea Corpului E a costat aproximativ 3,5 milioane de euro, iar reabilitarea Corpului O a costat aproximativ 2,9 milioane de euro. Estimez că acoperirea unui teren de sport nu poate greva bugetul UAIC cu o sumă mai mare decât cea cheltuită, din fonduri proprii ale UAIC, pentru reabilitarea conacului de la Ștefănești (aprox. 2,4 milioane de lei - Contract nr 2027/09.11.2022). Pentru reabilitarea *Sălii de sport* se poate depune un dosar pentru obținerea de fonduri europene, având în vedere că de 5 ani proiectul reabilitării acesteia ocupă o inutilă poziție 810 din 1497 într-o listă de sinteză a CNI datând din anul 2019, în timp ce complexul sportiv din strada Sărărie nr. 200 ocupă o deloc glorioasă poziție 232 din 366 într-o listă de sinteză a CNI ce datează tot din anul 2019. Sus-menționatul complex sportiv va

trebui să rămână un obiectiv pe termen lung al Universității (în orice caz, un asemenea obiectiv este unul foarte dificil de realizat, dacă nu chiar imposibil, cu bani de la bugetul de stat) și pentru care trebuie obținute fonduri europene; nu trebuie să așteptăm bani iluzorii (cei 5 ani trecuți de la înscrierea pe o interminabilă listă a CNI sunt o clară dovadă a lentorii birocratice), mai ales într-un viitor context bugetar precar, ci trebuie căutată o sursă de finanțare externă.

12. Reglementarea posibilității de muncă de la distanță (de acasă sau din alt spațiu adecvat), acolo unde specificul postului o permite (mai ales pentru angajații care au nevoie de acces la resurse bibliografice ce nu se găsesc în spațiile Universității). Programul flexibil este un drept al salariatului, prin noul Contract Colectiv de Muncă pentru învățământul superior, semnat de Federația Națională Sindicală “Alma Mater” și Ministerul Educației. Semnarea urgentă a noului Contract Colectiv de Muncă pe Universitate, expirat încă din anul 2018 și care se tot “negociază” cu rectoratul (a se citi: “tergiversează”). Eliminarea (din contractele de muncă ale cercetătorilor) prevederilor care echivalează “neîndeplinirea criteriilor minimale” cu “abaterea disciplinară” și, ca regulă generală, instaurarea unui mediu de cercetare stimulat, iar nu punitiv.

13. Transparentizarea procesului decizional la nivelul conducerii Universității și creșterea autonomiei decizionale a facultăților. Vor fi aplicate în mod efectiv și loial (fără interpretări “elastice” la nivel juridic) prevederile legii 199/2023, mai ales cele din articolul 135, alin 7) și articolul 141, alin c), prevederi care vor permite o exercitare mai democratică a puterii în Universitate și *evitarea luării deciziilor operative în cadre restrânse și opacizate*. Consiliile Facultăților trebuie să își reafirme rolul de organisme decizionale și deliberative și să nu mai fie doar locul de legitimare formală al unor decizii deja stabilite. Consiliul de Administrație al UAIC (care include, pe lângă prorectori, și cei 15 decani ai facultăților, un reprezentant al studenților și un reprezentant al sindicatului), organism explicit prevăzut la art. 131, alin (1) litera a) din legea 199/2023, nu poate fi permanent ocolit prin structuri de tip “birou executiv” (BECA), care nu sunt prevăzute explicit în actuala lege a învățământului superior. *Carta Universității* fiind un document cu forță juridică inferioară legii 199/2023, nu este normal ca, sub pretextul „conducerii operative”, BECA să exercite atribuțiile explicit acordate Consiliului de Administrație de legea 199/2023, la articolul 139, alineatele a) - g). Consiliul de Administrație este un organism *nominaliter* prevăzut în legea adoptată de Parlament (iar nu BECA, organism menționat la art. 43 alin 1 în Carta UAIC). Semnificativ pentru fenomenul de concentrare a puterii în mâna rectorului UAIC este faptul că la alte Universități istorice din țară nu există un “birou executiv” al Consiliului de Administrație, care să preia atribuțiile acestuia. [Carta Universității București \(la](#)

art. 117, alin 3) menționează posibilitatea constituirii, de către Consiliul de Administrație, a unor “organisme *funcționale*” (nu *executive*), care să exercite “atribuțiuni *delegate* în intervalele de timp dintre ședințele sale ordinare”. Carta Universității Babes-Bolyai din Cluj-Napoca (la art. 52, alin 3) menționează rolul pur *consultativ* și *pregătit* al Biroului Consiliului de Administrație: “Biroul Consiliului de Administrație este o structură cu *rol consultativ și de pregătire* a reuniunilor Consiliului de Administrație”. De fapt, nici una dintre Universitățile aflate pe locurile 1-6 în *Metarankingul* național oficial nu a prevăzut, în Carta proprie, vreun organism restrâns (compus din rector și prorectori), *cu rol executiv*, care să îndeplinească atribuțiile Consiliului de Administrație.

Doar UAIC (aflată pe locul 7 în ultimul *Metaranking* național oficial) are o astfel de prevedere în Cartă, ce permite *concentrarea puterii discreționare a rectorului* (pe care prorectorii nu îndrăznesc să îl contrazică, de frica retragerii dreptului de semnătură sau chiar a demiterii). Semnificativ pentru acest mod opac de exercitare a puterii este faptul că nu există nici un document oficial care să conțină vreun *Regulament de organizare și funcționare al BECA*, cu reguli clare și un mecanism transparent de luare a deciziilor.

14. Creșterea gradului de consultare efectivă și implicare reală a studenților (prin reprezentanții lor în Consiliile facultăților și Senatul universitar) în cadrul deciziilor care vizează actul didactic și condițiile vieții studentești (burse, cazare, taxe de studii, resurse didactice, practică de specialitate, practică pedagogică, prevenirea și combaterea discriminărilor, transparență administrativă). Un *feedback* permanent oferit periodic de studenți este cel mai bun instrument de auto-reglare și cea mai clară dovadă de sănătate a vieții academice. Satisfacția studenților, combinată cu rigoarea academică și expertiza științifică a corpului didactic și de cercetare vor repune Universitatea noastră în vârful clasamentelor, de unde a tot căzut constant în ultimii 8 ani (a se vedea ultimul *Metaranking* național oficial al Ministerului, stabilit prin Ordinul Ministerului Educației cu nr. 3046 din 17.01.2023, unde Universitatea noastră ocupă locul 7. Pentru o comparație cu locul 4 ocupat de UAIC în anul 2016, a se vedea *Metarankingul* național oficial întocmit de experții numiți prin Ordinul de Ministru nr. 5665 din 27.10.2016).

15. Creșterea prezenței cadrelor didactice și cercetătorilor de la universitățile occidentale (top 1000 internațional, conform *QS World University Ranking*) în cadrul UAIC (care ocupă un loc în intervalul 1201-1400 în acest top, în timp ce UBB Cluj-Napoca se află în intervalul 801-850, iar Universitatea București se plasează în intervalul 851-900), pentru susținerea de activități didactice și științifice în regim de *visiting professor/researcher*.

Transferul de cunoștințe și de bune practici academice *dinspre universitățile de clasă mondială spre Universitatea noastră* nu poate avea loc dacă UAIC se mulțumește doar cu vizitele unor cadre didactice de la universități plasate, adesea, mai jos sau pe palier sensibil egal în ierarhia mondială. În anul 2023, cele 37 de mobilități de predare *incoming* non-UE în cadrul UAIC au inclus cadre didactice din țări ca Albania, Algeria, Argentina, Armenia, Azerbaidjan, Bosnia și Herțegovina, China, Egipt, Israel, Japonia, Liban, Maroc, Tunisia, Ucraina, Uruguay. Iar din rândul altor mobilități de predare *incoming* europene, profesorii au provenit de la universități din Turcia, Polonia, Bulgaria, Franța, Grecia, Portugalia, Spania, Austria, Cipru, Croația. Dacă excludem vizitele de profesori și cercetători străini ocazionate de evenimente științifice organizate exclusiv de cadrele didactice din facultăți (adesea pe cheltuială personală sau din alte fonduri), observăm că *Universitatea nu are o strategie coerentă de atragere a cadrelor didactice de la universitățile de top, pentru susținerea de activități didactice și științifice* (conferințe, cursuri, seminarii, mese rotunde etc.). Este nevoie ca acest lucru să se schimbe.

În același cadru al contactelor științifice externe, intenționez instituirea unui sistem stimulativ pentru doctoranzi pentru **realizarea de doctorate în cotutelă internațională**. Câțiva indicatori oficiali pentru anul 2023 dovedesc *regionalizarea* (nu “internaționalizarea”) Universității noastre: *doar 10 doctorate în cotutelă internațională* dintr-un total de 882 studenți doctoranzi înscriși în toate școlile doctorale; din totalul de vizite academice *outgoing* efectuate de personalul UAIC, cel mai mare procent (34%) îl reprezintă vizitele în Republica Moldova (467 vizite dintr-un total de 1355), urmat de un procent de doar 8% vizite în Germania (114 din 355); din totalul de 2052 de studenți internaționali (toți anii incluși), un număr de 1731 de studenți (reprezentând 84%) provin tot din Republica Moldova. Ideal ar fi ca un viitor cadru didactic sau un viitor cercetător al UAIC să își realizeze lucrarea de doctorat în cotutelă internațională sau cel puțin să beneficieze de stagii doctorale externe extinse la Universități mai bine plasate în clasamentele internaționale, iar în UAIC să vină specialiști de la Universitățile occidentale/de clasă mondială.

Aceste 15 măsuri concrete, fezabile și realiste pe care le am în vedere în cazul în care voi fi investit cu încrederea comunității academice, sunt tot atâtea direcții de acțiune care mă fac să sper că, la finalul unui mandat de 5 ani, vom putea constata că viața academică a Universității noastre, poziția ei în rândul celorlalte universități (la nivel național și mondial), dar și imaginea ei în rândul foștilor și viitorilor studenți *s-au Schimbat în Bine*.

Per libertatem ad veritatem!

26.02.2024

Gabriel Claudiu Mursa

VI. Curriculum Vitae

INFORMAȚII PERSONALE Gabriel Claudiu MURSA

22 Bd. Carol, Corp B, B 383, Iași, Romania

040201403

gabriel.mursa@gmail.com; mursa@uaic.ro

Sex Masculin | Data nașterii 13/12/1971 | Naționalitate Română

<https://gabrielmursa.ro/>

EXPERIENȚĂ PROFESIONALĂ

2011 – **Președinte** al Institutului Friedrich von Hayek România
 2016 – 2020 **Director** al Departamentului de Economie și Relații Internaționale, Universitatea "Alexandru Ioan Cuza" din Iași, Facultatea de Economie și Administrarea Afacerilor
 2016 – **Profesor**, Universitatea "Alexandru Ioan Cuza" din Iași, Facultatea de Economie și Administrarea Afacerilor, Departamentul de Economie și Relații Internaționale
 2008 – 2016 **Conferențiar**, Universitatea "Alexandru Ioan Cuza" din Iași, Facultatea de Economie și Administrarea Afacerilor, Departamentul de Economie și Relații Internaționale
 2003 – 2008 **Lector**, Universitatea "Alexandru Ioan Cuza" din Iași, Facultatea de Economie și Administrarea Afacerilor, Departamentul de Economie și Relații Internaționale
 1998 – 2003 **Asistent universitar**, Universitatea "Alexandru Ioan Cuza" din Iași, Facultatea de Economie și Administrarea Afacerilor, Departamentul de Economie și Relații Internaționale

EDUCAȚIE ȘI FORMARE

2022 – **Certificat de abilitare** – OME nr. 5755/29.09.2022
 2011- 2013 **Școala Postdoctorală de Economie**, Academia Română
 1996 – 2003 **Școala Doctorală de Economie**, Universitatea "Alexandru Ioan Cuza" din Iași
 1995- 1996 **MBA, SCOP 2M**, Universitatea "Alexandru Ioan Cuza" din Iași
 1990 – 1995 **Diplomă de licență**, Universitatea "Alexandru Ioan Cuza" din Iași

COMPETENȚE PERSONALE

Limba maternă
 Alte limbi

Româna

	ÎNȚELEGERE		VORBIRE		SCRIERE
	Ascultare	Citire	Participare la conversație	Discurs oral	
Engleză	C1	B2	B1	B1	B1

Spaniolă	C1	C1	B2	B2	B1
Competențe de comunicare	<ul style="list-style-type: none"> ▪ abilități bune de comunicare, dobândite prin experiența de profesor 				
Competențe manageriale	abilități manageriale dobândite prin experiența de: <ul style="list-style-type: none"> ▪ președinte-fondator al Institutului Friedrich von Hayek România; ▪ director al Departamentului de Economie și Relații Internaționale, FEAA, Universitatea ” ”Alexandru Ioan Cuza” ” din Iași; ▪ director al Editurii Liberalis (; ▪ administrator societăți comerciale (1994-2024). 				
Competențe dobândite la locul de muncă	<ul style="list-style-type: none"> ▪ bună stăpânire a procesului de învățare de calitate 				
Competențe digitale	<ul style="list-style-type: none"> ▪ bună cunoaștere a instrumentelor Microsoft Office™ 				
Alte competențe	<ul style="list-style-type: none"> ▪ competențe sportive: tenis, ciclism, fotbal 				
Permis de conducere	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B 				
ALTE COMPETENȚE					
Competențe editoriale	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Editor: Editura Liberalis (din 2013 – prezent) ▪ Guest Editor al European Journal of Science and Theology, vol. 10, nr. 6, December 2014. ▪ Membru în Consiliul editorial al Editurii Universității ”Alexandru Ioan Cuza” ” din Iași ▪ Membru în Consiliul editorial al revistei <i>EconomieOnline</i> ▪ Editor: REBS 				

- Competențe de cercetare și de lucru în echipă (granturi):
- Director - Proiect CNCSIS 1384/2007 - 2008 „Investiția în capitalul uman – o sursă de creștere a competitivității forței de muncă românești în perspectiva integrării europene”.
  - Membru - Between Bukharin and Balcerowicz. A Comparative History of Economic Thought under Communism, Institutul pentru Științe Umane (IWM) din Viena, 2014-2015, <http://triple-b-project.net/project-participants/>
  - Mentor, POCU/153310/Dezvoltarea competențelor de cercetare avansată și aplicată în logica STEAM + Health, Universitatea Babeș-Bolyai din Cluj-Napoca 2022-2023
  - Membru - Proiect CNCSIS 1416/2007 - 2008 „Capitalul uman ca factor de creștere economică în România. Caracteristici balcanice și compatibilitate europeană. ”
  - Membru - POSDRU ID Proiect 63908 - Expert în economie, responsabil cu elaborarea planurilor de învățământ și a materialelor de curs aferente programului (membru al echipei de execuție și implicat în implementarea activității A5-Elaborarea a 6 programe de predare a disciplinelor din domeniul economic). domeniul - „Pregătirea cadrelor didactice în liceu, care predau discipline economice”.
  - Membru - Proiect Posdru - „Academia de Antreprenariat Bazat pe Cunoaștere” - POSDRU / 92 / 3.1 / S / 56330.
  - Asistent proiect - POSDRU /89/1.5/S/59184 - „Performanță și excelență în cercetarea postdoctorală în domeniul științelor economice din România”.
- Premii
- Profesor Bologna: *Asociația Națională a Organizațiilor Studentești din România (ANOSR)*, 2014.
  - Premiul UEFISCDI PN-III-P1-1.1- PRECISI-2019- 30603 pentru articolul Mursa, G. C., Iacobiță, A.O., Socoliuc, O.R., Clipa, R.I., Buțiseaca, A. (2018). *Youth Unemployment Among EU Countries - A Challenge for Sustainable Growth and Social Cohesion*. In: *Transformations in Business & Economics*, Vol. 17, Issue 2B, 2018, pp. 701-720.

Listă de lucrări reprezentative:

Cărți:

- Gabriel Claudiu Mursa, *Liberalismul*, Institutul European, 2006, ISBN: 973-611-383-3.
- Gabriel Claudiu Mursa, *Logica pieței*, Ed. Universității “Alexandru Ioan Cuza”, Iași, ISBN: 978-606-714-066-8
- Gabriel Claudiu Mursa, *Eseuri de economie politică*, Editura Liberalis, 2020, ISBN: 978-606-94888-2-9.
- Gabriel Claudiu Mursa, *Ordinea economică a societății libere*, Editura Liberalis, 2020, ISBN: 978-606-94887-3-7.
- Gabriel Claudiu Mursa, *Intervenționismul fiscal*, Editura Liberalis, 2020, ISBN: 978-606-94887-8-2.

Articole publicate în jurnale ISI:

- Creangă Diana Elena, Mursa, Gabriel Claudiu, Mihai, Costică, Stefan, Gavril, Brezuleanu, Olguța, European Clusters: Facts and Trends, TRANSFORMATIONS IN BUSINESS & ECONOMICS, Vol. 21, No 2A (56A), 2022, Pages: 690-706, ISSN: 1648-4460, Accession Number: WOS
- Mursa, Gabriel Claudiu, Mihai, Costică, Stefan, Gavril; Coca, Oana); Creanga, Creanga, Diana Elena, THE IMPACT OF THE CRISIS GENERATED BY COVID-19 ON THE POPULATION CONCERNS. A COMPARATIVE STUDY AT THE LEVEL OF THE EUROPEAN UNION, TRANSFORMATIONS IN BUSINESS & ECONOMICS, Volume: 19 Issue: 2B Pages: 703-719, TRANSFORMATIONS IN BUSINESS & ECONOMICS, Volume: 19 Issue: 2B Pages: 703-719, Published: 2020, ISSN: 1648-4460.
- Mursa, Gabriel Claudiu, Iacobuta, Andreea-Oana; Mihai, Costica; Cautisanu, Cristina; Cismas, Laura Mariana, INSTITUTIONS AND SUSTAINABLE DEVELOPMENT: A CROSS-COUNTRY ANALYSIS, Volume: 18 Issue: 2A Pages: 628-646, Published: 2019, TRANSFORMATIONS IN BUSINESS & ECONOMICS.
- Mursa, Gabriel Claudiu, Iacobuta, Andreea-Oana, Socoliuc, Oana-Ramona, Clipa, Raluca-Irina, Butiseaca, Alexandru, "Youth Unemployment Among EU Countries - A Challenge for Sustainable Growth and Social Cohesion", Transformations in Business & Economics, Volume: 17, Issue: 2B, Pages: 701-720, Published: 2018, ISSN: 1648-4460.
- Mircea Asandului, Dan Lupu, Gabriel Claudiu Mursa, Radu Mușetescu, "Dynamic relations between CDS and stock market in Eastern European Countries", Economic Computation and Economic Cybernetics Studies and Research, Vol. 4, Published: 2015, ISSN: 0424-267X.
- Gabriel Claudiu Mursa, Constantin Munteanu-Gurgu, Radu Mușetescu, Cristina Valeriu Păun, "The transition from school to labour market and youth unemployment in Romania", Transformations in Business and Economics, Vol. 14, No 2A, (35A), Published: 2015, ISSN: 1648-4460.
- Mursa, Gabriel Claudiu, Iacobuta, Andreea-Oana, Ciortescu, Elena, "Transforming Property in Central and Eastern European Countries", Transformations in Business & Economics, Volume: 13, Issue: 3C, Pages: 496-512, Published: 2014, ISSN: 1648-4460.
- Gabriel Claudiu Mursa, Vasile Isan, Mihaela Ifrim, "Black Markets in Transition. The Case of Eastern European Countries", Transformations in Business and Economics, Vol. 13, No 3C (33C)/Published: 2014, ISSN: 1648-4460.

Studii sau capitole publicate în cărți sau volume de specialitate:

- The Silence of the Herd: Exploring Ownership Concepts in Communist Romania (with Radu Șimandan and Vlad Pașca) in Populating No Man's Land. Economic Concepts of Ownership under Communism (ed. Janos Matyas Kovacs), Lexington Books, 2018, 978-149-85392-1-0.
- El ciclo economico en Rumania (2001-2011): un enfoque austriaco (with Mihaela Ifrim) in Instituciones sociales, conflictos políticos y cambios, Fernando Giraldo Garcia, Alejandro Perez y Soto Dominguez(eds.), Universidad del Norte Editorial, 2018, pp. 69-88.
- Gabriel Claudiu Mursa, Ion Ignat, Capital uman și competitivitate, Editura Universității "Al. I. Cuza" Iași, ISBN 978-973-703-286-7, 2009.
- Gabriel Claudiu Mursa, Ion Ignat, Educație și performanță economică, Editura Universității "Al. I. Cuza" Iași, ISBN, 978-973-703-434-2, 2009.

26.02.2024

Gabriel Claudiu Mursa

